

(Данас, 20.12.2012)

ПОЛИТИЧКА ПЛАТФОРМА ЗА РАЗГОВОРЕ ПРЕДСТАВНИКА ВЛАДЕ СРБИЈЕ СА
ПРЕДСТАВНИЦИМА ПРИВРЕМЕНИХ ИНСТИТУЦИЈА САМОУПРАВЕ У ПРИШТИНИ

- Полазећи од централног места које Косово и Метохија имају у политичком, економском, безбедносном, културолошком, идентитетском и духовном смислу за Републику Србију и њене грађане

- Имајући у виду дугорочни државни и национални циљ - очување целовитости државне територије, суверенитета, демографски опоравак, остваривање легитимног политичког, економског и безбедносног утицаја на подручју А. П. Косова и Метохије;

- Увиђајући неопходност континуираног и усаглашеног деловања које захтева вишегенерацијску приврженост али и коришћење целокупног институционалног, научно-академског и политичког искуства стеченог током два века развоја нововековне српске државности;

- Препознајући могућност да осмишљен, плански и систематичан рад на остваривању овог државног и националног циља може да послужи као тачка постепеног али постојаног окупљања, дугорочног јачања друштвене кохезије, даље изградње и афирмације националног идентитета, и кроз све наведено и као допринос Србије глобалној друштвеној и политичкој заједници;

Пише: Томислав Николић
четвртак, 20 децембар 2012 20:57

- Ослањајући се на „Јединствен државни приступ питању Косова и Метохије“ као на функционални политички механизам у оквиру кога све институције, остварујући активности из својих Уставом и законима утврђених надлежности, усаглашено делују на остваривању државних и националних циљева утврђених овом платформом, решавању отворених и текућих политичких питања, и оперативном спровођењу договора који су постигнути и који буду постигнути између представника Владе Републике Србије и представника привремених институција самоуправе у Приштини;

- Полазећи од следећих политичких, безбедносних и социолошких ситуационих премиса:

- Да међународне организације, међународне војне и цивилне мисије које на подручју А. П. КиМ делују од 10. 6. 1999. на основу резолуција СБ УН, ГС УН, одлука Савета Европске уније, одлука и резолуција Народне Скупштине Републике Србије и др. нису испуниле и не испуњавају велики део обавеза које произилазе из одредби којима се регулишу права грађана и државних органа Републике Србије на територији покрајине, како је изнето у „Збирној информацији и непоштовању Резолуције СБ УН 1244, Споразума Човић - Хакеруп и ВТС.“;

- Да Србија ужива стабилну подршку две сталне чланице СБ УН по питању спречавања чланства ПИС у Приштини у УН и другим међународним организацијама;

- Да је саветодавно мишљење Међународног суда правда који се, поступајући по захтеву Србије, изјаснио о легалности једностраног проглашења „независности“ привремених институција самоуправе у Приштини, у знатној мери усложнило међународни положај Републике Србије, посебно по питању оспоравања легалности једностраног проглашења „независности“ и одвраћања других држава од признања ЈПК КиМ;

- Да је уз сагласност и подршку Републике Србије на подручје А. П. КиМ упућена мисија ЕУЛЕКС, у оквиру које водећу улогу имају представници земаља које су у првим недељама по једностраном проглашењу „независности“ признале, са свим правним и политичким импликацијама, постојање тзв. „Републике Косово“, на делу територије Републике Србије, са мандатом управљаним на „јачање владавине права и учвршћивање институција“ које је Влада Србије прогласила нелегалним у Одлуци од 18. 2. 2008, као и чињенице да је Р. Србија дала имплицитну сагласност за пренос надлежности са УНМИК на ЕУЛЕКС, што је довело до јачања легитимитета ПИС у Приштини и стварања правних претпоставки за њихово даље функционисање;

- Да је Влада Републике Србије у периоду од 2010. год. водила „техничке преговоре“ и постизала политичке договоре са Привременим институцијама самоуправе у Приштини, уз посредовање Европске уније, а који су недвосмислено водили промени стања на терену у правцу јачања утицаја и легитимитета ПИС у Приштини на подручју А. П. КиМ и афирмацији њиховог међународног правног и политичког субјективитета;

- Да активности ПИС у Приштини показује све знаке планског и промишљеног стратешког деловања, усклађеног са делом међународне заједнице који је по утицају доминантан у ширем региону, и да је на основу расположивих сазнања за очекивати да у наредном периоду дође до низа даљих по нашу позицију неповољних промена на терену, које производе из редеофинисања тежишних задатака ЕУЛЕКСА, КФОР-а, примене договора постигнутих у „техничким преговорима“, активности ПИС на проширењу утицаја на север покрајине, укључујући и кораке управљене на дугорочну промену етничке структуре,

- Да представници ПИС у продуженом временском периоду располажу знатно већим финансијским и материјалним средствима од представника органа Р. Србије на подручју А. П. КиМ;

- Да се српске средине на подручју А. П. КиМ у којима живи већи део преосталог српског живља, и у којима се налази већи део духовног и културно-историјског наслеђа српског народа у покрајини, налазе у централном и јужном делу КиМ, на подручју под доминантним утицајем ПИС у Приштини;

- Да је безбедност становништва у покрајини готово у потпуности зависна од присуства КФОР/НАТО, са тенденцијом јачања улоге КПС и КСБ;

- Да је општедруштвена клима на подручју А. П. КиМ веома неповољна, и да су прилике нарочито тешке у свим срединама у којима Срби чине већинско становништво;

- Да су у Републици Србији социо-економске прилике, демографски трендови, друштвена клима, и др. веома неповољни у продуженом временском трајању, да су

Пише: Томислав Николић
четвртак, 20 децембар 2012 20:57

политичка хомогеност, економска и војна снага, безбедносни и обавештајни капацитети на незадовољавајућем и ниском нивоу, посебно у појединачном и групном поређењу са земљама које промовишу ЈПН Косова;

- Да је већинско опредељење парламентарних политичких партија и релативне већине грађана за наставак и продубљење сарадње са ЕУ и чланство Србије као један од стратешких државних циљева;

- Да је политички и посебно економски систем земље у садашњем тренутку и у догледном периоду у великој мери завистан од ЕУ и земаља које су признале и активно промовишу ЈПК КиМ;

У складу са Уставом Републике Србије и основним принципима међународног права, Република Србија у доброј вери (бона фиде) представља политичку платформу за разговоре са представницима привремених институција самоуправе на КиМ (ПИС), надајући да је могуће постићи трајно и одрживо решење за Косово и Метохију путем искреног дијалога две стране.

Предлажемо:

- Да Влада Републике Србије, у циљу заштите државних интереса, не постиже постизања даље парцијалне договоре са ПИС у Приштини у оквиру такозваног „техничког дијалога“ с обзиром на чињеницу да они воде промени стања на терену у корист ПИС, као и слабљењу преговарачке позиције Србије у политичком дијалогу на високом нивоу и потенцијалној дестабилизацији безбедносних прилика.

- Да основна почетна премисе за разговоре са ПИС у Приштини на високом политичком

Пише: Томислав Николић
четвртак, 20 децембар 2012 20:57

нивоу буде да Република Србија, у складу са међународним правом, Уставом и вољом грађана, не признаје и никада неће признати једнострано проглашену „независност“ Косова;

- Сва права и надлежности, које могу бити додељене ПИС у Приштини, као резултат преговора, биће само пренете на органе АП КиМ, у складу са Уставом, законима и другим прописима Републике Србије.

- Да основни принцип преговора биће - разговор о пакету- „ништа није договорено све док се не постигне договор о свему“;

- Полазећи од чињенице да је Србија путем својих акција, у досадашњем спровођењу политичког процеса, упркос и после нелегалне ЈПН Косова, понудила ПИС у Приштини ограничен законски и међународни субјективитет и легитимитет, разговори на високом политичком нивоу треба да буду вођени у циљу превазилажења институционалног паралелизма на територији АП КиМ, без задирања у питање међународног и државно-правног статуса ПИС у Приштини, у циљу успостављања органа власти на територији Покрајине које би признале све стране укључене у овај процес, и успостављања снажних законских и политичких гаранција на нивоима покрајинске и међународне заједнице, за политичка, територијална и друга права националних заједница на целој територији Покрајине;

- Република Србија, посредством посебно овлашћеног високог политичког представника, и посебно овлашћеног преговарачког тима, посебно инсистира на:

А) Успостављању Аутономне заједнице српских општина на Косову и Метохији (ЗСО КиМ), сачињене од територијалне аутономије четири општине из северног дела Косова и Метохије и других општина са већинским српским и мањинским становништвом (на пример, Грачаница, Штрпце, Гора, итд.), засноване на посебном Статута о аутономији Заједнице српских општина Косова и Метохије (као што је случај у Каталонији) која ће бити гарантована највишим правним актом Покрајине и јавном декларацијом представника међународне заједнице укључених у процес;

- Ова аутономија треба да подразумева постојање изворних надлежности у следећим

областима:

Просвете (основног, средњег и високог школства);

Здравства (сви нивои здравствене заштите);

Спорта

Културе

Јавног информисања

Заштите животне средине (формулација и спровођење политике за заштиту животне средине и одрживог развоја - Статут о аутономији Каталоније, члан 84, став 2, тачка j).

Просторног планирања: Искључива надлежност за регулисање просторног планирања и спровођење инструмената за цео процес, као и за процедуре за обраду захтева и њихово одобравање (преписано из Статута о аутономији Каталоније);

Искључива надлежност за регулисање система развоја јавног земљишта, која укључује одређивање критеријума за различите врсте земљишта и начина на који се земљиште користи (преписано из Статута о аутономији Каталоније);

Искључива надлежност за управљање механизмом за одређивање законитости власништва над земљиштем и поседима (преписано из Статута о аутономији Каталоније);

Пише: Томислав Николић
четвртак, 20 децембар 2012 20:57

Искључива надлежност за креирање развојне политике за земљиште и станоградње, управљање јавним површинама са постојањем система ефикасне административне интервенције у процесу изградње, просторног планирања и начина на који се користи земљиште (преписано из Статута о аутономији Каталоније);

Пољопривреде

Шумарства

Водопривреде;

Лова, риболова;

Правосуђа (тужилаштва у првом степену и судства у првом и другом степену, судови на подручју ЗСО КиМ били би основани на основу закона на нивоу Покрајине; ипак, у споразуму који ће представљати резултат политичког процеса било би утврђено да тај закон мора да предвиђа механизам којим би грађани ЗСО КиМ могли, путем својих представника, да утичу на избор и састав судова. Ови судови имали би надлежност на подручју ЗСО КиМ, у складу са прописима који су на снази у Покрајини, да одлучују о споровима који се тичу осних личних односа, права и обавеза грађана, да изричу казне и друге мере против починилаца кривичних дела и других кажњивих радњи утврђеним законом; да одлучују о законитости појединачних радњи органа и организација које врше јавна овлашћења; решавају спорове у вези са правом на својину или законом о раду и одлучују о другим питањима у складу са донетим законима);

Унутрашњих послова (Аутономна полиција би могла бити установљена по моделу Аутономне полиције Каталоније и да има сличне дужности. У формалном смислу, она би представљала део полицијских снага Косова, иако би функционисала под ауторитетом Извршног већа ЗСО КиМ на територији Аутономије и према надлежностима дефинисаним законима који су у сагласју са највишим правним актом АП КиМ и Статутом о ЗСО КиМ).

Рударства;

Енергетике;

Телекомуникација;

Трговине и економске политике;

Извршно веће има искључиву надлежност у питањима која се односе на трговину и организацију сајмова, укључујући административно планирање трговинских активности, као и регулисање сајамских активности на територији ЗСО КиМ (преузето из Статута о аутономији Каталоније, члан 121, став 1, тачке а-ф).

Фискалне политике и финансија;

Посебна овлашћења ЗСО КиМ која се тичу јединственог регистра компанија, друштвено-политичких организација и верских заједница;

Органи ЗСО КиМ треба да имају, највишим правним актом АП КиМ, гарантовану могућност успостављања непосредне сарадње са органима Републике Србије, као и право на допунско финансирање из средстава издвојених из буџета Републике Србије;

ЗСО КиМ ће независно одлучивати о изгледу и коришћењу својих симбола (грба, заставе, химне, итд.), док законом на покрајинском нивоу треба да буде прецизније утврђена употреба симбола Покрајине, као и заједничка употреба симбола Покрајине и територијалне аутономије;

Остали елементи унутрашњег уређења (тип, састав и начин избора органа) ЗСО КиМ

биће усаглашени путем политичког дијалога;

У сваком случају биће потребно да ЗСО КиМ има Скупштину Аутономне заједнице и Извршно веће Аутономне заједнице који би спроводили извршне задатке из опсега надлежности ЗСО КиМ, као што је предвиђено Статутом.

В) Успостављање специјалних статуса за сеоске енклаве у којима Срби и други неалбанци чине већинско становништво, и давање такве могућности региону општине Гора (ово је последње је само могућност, у случају да већина становништва Горе не жели да ова општина уђе у састав ЗСО КиМ).

Када се буде одређивала територија подручја обухваћеним специјалним статусом, нарочито изван градских подручја, почетна основа, где год је то могуће, треба да буде етничка структура која је постојала пре етничког чишћења (узимајући у обзир да и за међународну заједницу мора бити неприхватљиво да резултати етничког чишћења у 21. веку у Европи буду полазна тачка за изналагање неког политичког решења);

Изворне надлежности подручја са специјалним статусом биле би уже од надлежности Аутономне заједнице српских општина, али би нужно требало да обухвате утицај на избор кадрова и структуру органа унутрашњих послова за дата подручја, правосуђе у првој инстанци, образовање, здравство, као питања која задиру у област основних политичких и економских права;

Споразумом може да буде одређено да подручја који уживају специјални статус могу да спроводе неке од горепомнутих надлежности у сарадњи са органима ЗСО КиМ, у складу са законима и другим прописима која су на снази у Покрајини;

С) Успостављање посебног уговорног односа између СПЦ и ПИС у Приштини;

Овим споразумом, којим се узимају у обзир искуства Латеранских уговора о статусу Римокатоличке цркве у Италији, требало да буде утврђена међународно валидна гаранција за објекте СПЦ, црквене поседе и деловање СПЦ на подручју Покрајине.

Пише: Томислав Николић
четвртак, 20 децембар 2012 20:57

Детаљи који се односе на преговарачку позицију о овом питању морају бити усаглашени са представницима Српске православне цркве.

D) Да у преговорима усвојеном политичком решењу буде предвиђана највишим правним актом АП КиМ прокламована трајна гаранција за повратак лица расељених са КиМ и њихових потомака.

Потребно је усвајање закона о повратку на нивоу Покрајине, којим ће бити утврђене обавезе органа АП КиМ, ЗСО КиМ и јединица локалне самоуправе и који ће се односити на повратак избеглица и интерно расељених лица;

Неопходно је обезбедити и гарантовати права и услове на територији ЗСО КиМ за одрживи повратак оних особа које су прогнане са Косова и Метохије, којима је онемогућен повратак у своје домове на другим деловима АП КиМ.

E) АП КиМ би морала да буде дефинисана највишим правним актом Покрајине као демилитаризована зона у којој би као једина легална наоружана формација била Косовска полиција и Аутономна полиција ЗСО КиМ, која би, у формалном смислу, представљала њен део.

Гарант безбедности и демилитаризованог статуса АП КиМ могли би да буду војне снаге ЕУ (ЕУРОЦОРПС), Војска Србије и Оружане снаге Републике Албаније.

F) Резултат преговора мора бити и стварање ефикасног, правног и организационог механизма који би обезбедио укључивање представника српског и другог неалбанског становништва у рад и доношење одлука у свим институцијама и органа власти АП КиМ, а на начин који би искључио било какав облик система у којем би албански представници чинили већину у тим институцијама и властима.

Српска страна предлаже поделу АП КиМ на неколико региона, од којих би засебан био регион ЗСО КиМ.

Српска страна предлаже формирање дводомне Скупштине АП КиМ, у којој би Горњи дом представљао Дом региона и верских заједница, док би Доњи дом био Дом грађана.

У складу са овим предлогом, сви региони и главне верске заједнице требало би да буду подједнако заступљени у Дому региона и верских заједница, док би у Дому грађана српско и неалбанско становништво било заступљено у складу са гарантованим квотама и изборним резултатима.

Председавајући једног од два Дома, као и потпредседник другог од два Дома, треба да буду представници српског и неалбанског становништва за које се изјасни већина представника изабраних из редова српског и неалбанског становништва у том Дому.

Морају постојати делотворни процедурални механизми који би онемогућили доношење одлука прегласавањем у питањима која директно задиру у надлежности ЗСО КиМ и права српског и другог неалбанског становништва у АП КиМ.

Г) Имовинска питања морају бити трајно решена у складу са важећим међународним конвенцијама, општеприхваћеним правним принципима и стандардима, и свакако у циљу успостављања правне сигурности и стабилног пословног и инвестиционог окружења на територији А. П. КиМ.